

TRUYỀN BÀ

TUẦN BÁO CỦA TUỔI TRẺ RA NGÀY THỨ NĂM

1945

HU'O'U, RIM, KHÁCH

Số 188

Truyện của THÂM-TÂM

6-9-45

Mỗi số 0\$70 — 3 tháng 0\$ — 6 tháng 18\$ — Cả năm 35\$

MANDAT bởi Đ. VÕ BÌNH-Long chủ NHÀ TÂN-DÂN THUY-KHUE HÀ-NỘI

Trước cửa một rạp hát, người đến xem chen chúc.

Một người, có vẻ đầy tớ, đang ngơ ngác tìm chủ.

Bà cho cháu uống mỗi ngày 2 viên. Tôi cam đoan sẽ khỏi.

— Bên cụ Tuần sai người mời thầy đến chữa mả cho tiêu-thư,

— Họ kêu ngạo hay ý của lắm. Tôi không đến.

HU'O'U, RÌM, KHÁCH

RỪNG sâu yên lặng bỗng vẳng lên tiếng bùm găm.

Gã Thỏ hiền lành giật mình đánh thót, và không cần nghĩ trước nghĩ sau, sny đi xét lại, gã chỉ việc cầm đầu bon chân chạy miết, tìm một bụi rậm mà chui vào rồi luồn từ hang này qua hốc nọ, đến những nơi chắc chắn Hùm dữ chẳng thể lọt mình tìm bới được ra.

Những ngọn cỏ rào rào lướt giạt một chiều. Nhiều cây con ngã cành thấp xuống và rơi rụng lá. Tiếng rừng xô động ào ạt. Tuy nhiên, phía sau Thỏ vẫn không có tiếng móng vuốt của Hùm đuổi theo. Vì Hùm không hề đuổi theo Thỏ.

Trong bóng tối của một hõm sâu kín, Thỏ đứng chân thỏ cho đỡ mệt. Những sợi lông tuyết muôn muốt trắng rung lên như mặt nước hồ xao gợn ánh tằm vì gió xuân. Đôi mắt tròn lông lánh đảo đưa, tai dài vênh cong nghe ngóng. Chừng chốc lát, biết rằng hào lũy gai cở xung quanh đủ bảo vệ mình rồi, Thỏ ta mới dần dần cứng mép râu lên, khép mi mắt xuống để tấm lòng man mác một niềm hối hận về sự quá vội sợ hãi băng quơ. Cái tiếng cộp găm chỉ là thứ tiếng đưa ra từ lòng rừng thẳm, chưa chắc đã phải là thứ tiếng báo hiệu cơn nguy hiểm gần kề. Nếu Hùm đã gần kề,

thì Thỏ không còn được sống. Khi Thỏ ta đã đủ thì giờ chạy thoát, ấy là Hùm vẫn còn xa. Hùm chẳng hề trông thấy bóng Thỏ đâu. Vậy mà Thỏ vội chạy, chính chỉ vì Thỏ hấp tấp quá. Gã bèn thở dài một cái, giận mình lạ lùng.

Giận mình thiếu can-dảm, lại giận mình không truyền được cái « đạo ăn chay » cho Hùm vốn là một giống tàn sát bậc nhất trong rừng thẳm. Vốn Thỏ ta từng thắm nhuần đạo từ bi, không nỡ trông thấy loài vật ăn thịt lẫn nhau, mới phát nguyện tằm lòng khuyên thiện, quyết đi thuyết cho mọi loài độc dữ đều tỉnh ngộ bỏ sự xơi máu thịt mà chỉ xơi rau cỏ xñong thôi. Vậy Hùm là giống độc dữ nhất trong muôn vật, nếu thuyết được cho Hùm chừa máu thịt trước, ắt hẳn muôn vật khác đều theo gương cùng chừa máu thịt cả. Thế nhưng chậm trễ rồi. Thỏ muốn thuyết Hùm, lại quá sợ cái tiếng Hùm gầm, mới tiếc chứ !

Ấn nấn, Thỏ đứng lóng tai, nghe xem tiếng Hùm còn gần hay xa. Tiếng kinh hãi chết chóc đó đã bắt lảng rồi. Chắc Hùm đã theo ngã khác, vào trong rừng sâu, tìm mồi khác. Thỏ thoát nạn. Nhưng trên cỏ xanh, sẽ có một con vật yếu đuối nào kia bị đồ máu nát thịt vì nanh vuốt cộp.

— Trời ơi ! Cuộc tàn sát đau lòng quá ! Biết bao giờ cỏ xanh mới thôi vậy máu muôn loài ?

Thỏ ngửa mặt, than dài như thế, dề rồi lại quay luôn chân lại, định ra khỏi nơi trú ẩn. Gã nhất định lại phải hăng hái đi tìm bạn để truyền rộng cái đạo của mình.

Đường rừng mù mịt, Thỏ vừa đề phòng vừa bước rảo những bước mạo hiểm, mai dao đưa, tai vênh lắng nghe.

D

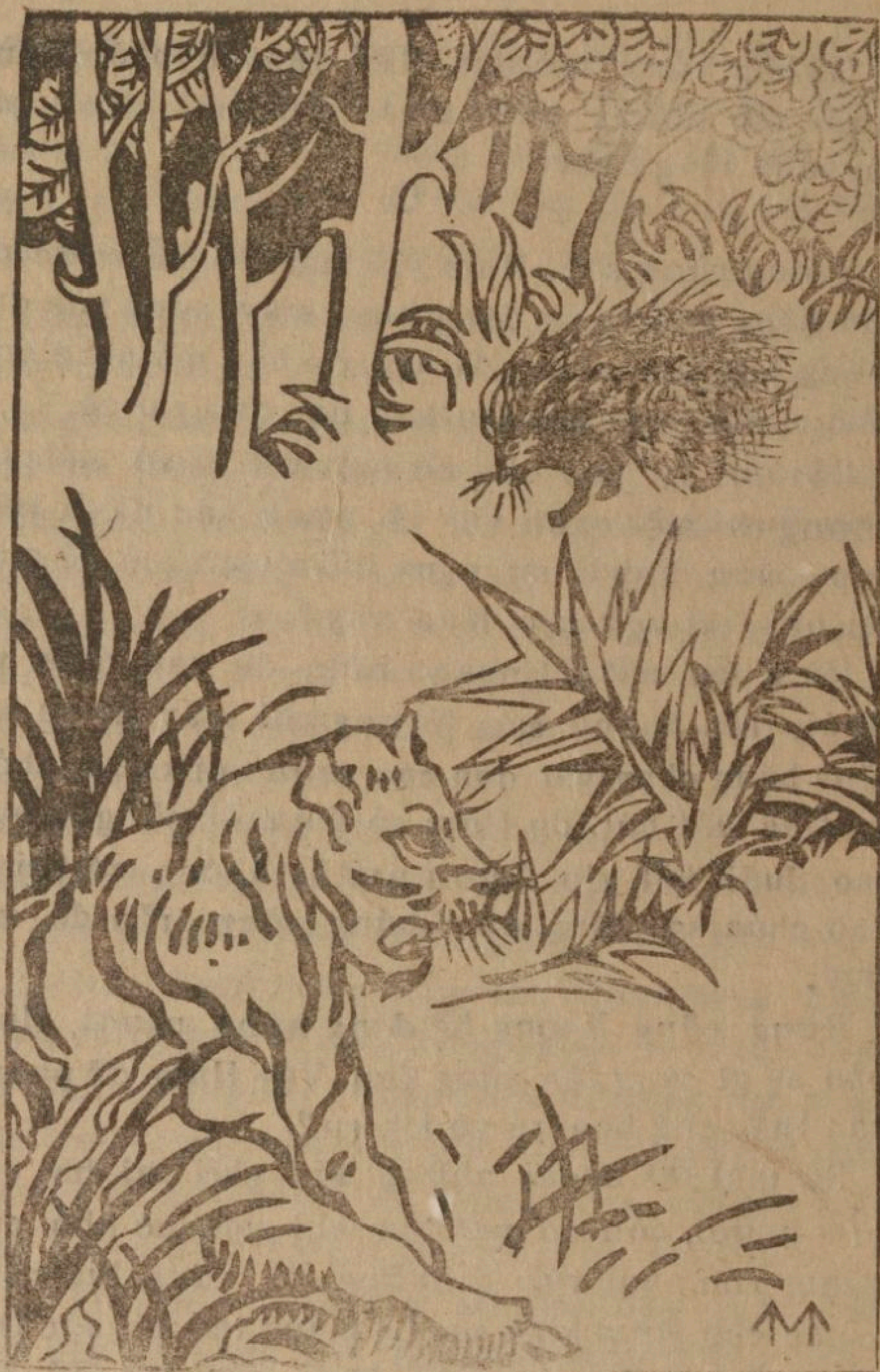
Trong rừng sâu, Hùm già ngao nghể vươn cổ lên tiếng gào rung động khối mây, song vừa dứt tiếng kêu thứ nhất, đã vội im bật mà ngó mắt nhòm vào dưới gốc lau khô um tùm gai cỏ.

Bởi nơi ấy vừa như có một vật gì xô giạt, dễ chừng cái mối ngon vội vã tránh lần nhanh vượt cộp chạng, hay là sự nguy hiểm rình mò để gieo tai nạn bất ngờ cho Hùm vậy?

Hùm đảo mắt rất nhanh nhìn đủ các phía và dưới trên không sót. Nhưng chỉ thấy hương nai lảng bãng chạy vút qua các sườn núi xa xa, chớp mắt đã mất hút, dù Hùm có đuổi mãi cũng không sao đuổi bắt kịp. Hương nai ấy không có hại gì cho chúa sơn lâm cả. Chúng chạy trốn đó mà thôi.

Rừng cũng không hề động bóng người, Hùm nào sợ gì cung tên súng đạn. Vậy Hùm đề phòng cẩn thận chả hóa ra vô ích ru?

Sự thật thì ngoài những khí giới lợi hại của loài người, còn có một thứ khí giới bé nhỏ của giống rím chui rúc ở những xó rừng kia cũng khiến cho Hùm kinh sợ. Là mảnh thú có sức làm chúa tể sơn lâm, uy hiếp được mọi vật dù dòi lớn nhỏ khác, vậy mà Hùm phải kiêng nể lần tránh Rím, ấy chỉ tại Rím mang đầy những mũi lông gai nhọn ở khắp mình. Những mũi lông ấy là khí giới tự vệ của Rím. Cứ mỗi khi gặp các

vật khác có thể nguy hiểm cho Rím, là gã bé oắt này dằng tua tua khắp hết lòng mình lên để tự che khỏi tai nạn và bắn mũi nhọn vào bên địch. Vì có khí giới lợi hại ấy, Rím không sợ Hùm mà

lại còn dám chòng ghẹo Hùm, mới khiếp chứ. Hễ gặp bất cứ Hùm trẻ Hùm già ở đâu, Rím cũng không chạy, mà cứ xông bừa tới, dăng hết mũi lông tua tủa chơm chớm như một búi gai sắt lên mà nhẩy phốc vào tai Hùm, giúi sâu vào như giúi một hốc đất. Ta hãy tưởng tượng khi tai ta bị ngoáy khoét bằng một cái tấm thép mà đầu tấm đập giập chẻ bông ra làm nhiều mũi nhọn như mớ gai, tưởng tượng để ghê khiếp rùng rợn đến cực điểm, thì rồi mới biết được cái khó chịu của Hùm khi chẳng may bị Rím kia nhẩy lọt vào trong vành tai. Nghĩa là đã có nhiều chúa sơn lâm mắc phải tai nạn do những chú gai gốc tí xíu nọ gây ra, cho nên đời đời cha dặn lại con, rồi bất cứ Hùm nào cũng đã phải thuộc lòng bài học khôn rằng : « Cần xa lánh Rím, thì vành tai mới khỏi bị rách, màng tai mới khỏi bị vỡ, và khối óc mới còn nguyên lành mà sống được ».

Vì rừng có Rím, nên Hùm phải đề phòng. Thoáng thấy bóng Rím, Hùm nào cũng tìm đường lẩn chạy. Cả Hùm già ghê gớm trong truyện này cũng thế. Nghe một tiếng động trong khóm lau gai bên xó rừng, Hùm phải giữ thân ngay. Lão im tiếng găm thét để dò xem động tĩnh.

Bỗng, từ trong bụi nhẩy xồ ngay ra một chú Rím không ngờ là sai một chút nào cả.

Hùm hoảng kinh, dậm chân quất đuôi chạy miết.

Trên sườn núi, một Hươu sao vàng thấy Hùm không lao về phía gã thì ung dung đứng đứng lại nhìn cảnh chạy trốn của Hùm trước một cây

Rim bé nhỏ đương giũ dầu trên mặt đất. Nhìn rồi, Hươu mới ngửa cổ kêu dài một tiếng sung sướng. Những ánh nắng tươi vui rớt qua các chòm cây, như từng lớp chấm vàng phân chia cảnh yên ổn của riêng từng giống vật một trong khoảnh khắc bây giờ. Cũng là nhờ ở sự chạy trốn của Hùm già vậy.

Tính Hươu vốn lảng quăng. Gã chỉ dừng chân chốc lát, rồi lại cắm đầu chạy bang qua các sườn núi. Cẳng dài in bóng dài thêm trên mặt đá. Hươu chạy từ bắc sang nam.

Trái lại, Thỏ chạy từ nam sang bắc.

Vì thế, đôi bên đã gặp nhau ở giữa đường.

Đó là vật đầu tiên mà Thỏ được gặp khi bắt đầu chui ra khỏi nơi trú ẩn để tìm bạn mà dự về theo đạo ăn chay. Cho nên Thỏ không chịu bỏ lỡ dịp tốt. Gã gọi luôn Hươu mà bảo :

— Này anh Hươu, tại sao mà anh phải chạy ?

Hươu ngoảnh nhìn Thỏ, khẽ đáp :

— Vì ta đương sung sướng, nên ta chạy nhón ánh trời mà chơi.

Thỏ hí hửng nói :

— Vậy ra anh không bị lão Hùm già đuổi bắt.

Ồ, tốt đấy, tốt đấy, Nhưng anh cũng chớ nên sung sướng vội.

Hươu lắc đầu bảo :

— Ta rất nên sung sướng bây giờ, vì Rim đã ở giữa rừng, Hùm không dám lo mặt ra.

Thỏ bỗng kêu lên ;

RIM, RIM, KHẮC

— Có Rím, nên Hùm không dám lộ mặt. À, phải, phải. Em đây đã nhớ ra rồi, bác Hươu a. Rím là anh chàng hay giủi đất tùm ần sâu bọ chứ gì, Kề ra Hùm tuy tinh khôn mà vẫn có điều ngu, bởi Hùm ngu nên không biết làm cách nào để giết Rím được. Thật ra thì giết Rím dễ lắm, chỉ có việc đánh giáp óc Rím ra là anh chàng bỏ đời luôn tức khắc, khó gì đâu.

Hươu ghẹo chân ngấm Thỏ mà khen :

— Gớm, chú bé xinh đẹp này có mã tấu sinh có khác, nói năng ra vẻ thông hiểu sự đời lắm nhỉ.

Thỏ vênh râu nói :

— Thì em đây đã phải thờ Khước làm thầy mãi mãi, làm gì không đủ học thức để thông hiểu sự đời. Ngay bác đây, em cũng dám khuyên bác nên cố học và học thật nhiều, rồi bác lại đi khuyên các bạn khác nữa, ta cần phải làm sao cho ở đời không còn một đầu óc nào ngu dốt vì thất học.

Hươu gật gù rằng :

— Cái cần phải học, tôi đây đã biết rồi. Nhưng có điều tôi chưa phục cái thông hiểu sự đời của chú mày, là vì chú chỉ biết một chứ không biết hai. Thế này nhé : Đánh giập đầu Rím thì Rím chết ngay, song Rím đã lọt vào trong tai Hùm rồi thì Hùm còn làm cách nào lôi được cái mớ gai góc tua tủa ấy xuống để đánh giập đầu ra được ?

Thỏ cười chi chi đáp :

— Thì mặc chúng nó với nhau. Vả lại cho dù có cách đánh được giập óc Rím ra, tôi cũng không có mách ai, bởi vì tôi đương định thuyết cho mọi loài cùng theo đạo ăn chay, chưa hết máu thịt.

Hươu ngo ngoác hỏi :

— Lại có cái đạo ăn chay kia à ? Tôi cứ tưởng vật nào vốn ăn chay thì cứ ăn chay, còn vật nào vốn ăn máu thịt thì chúng vẫn ăn máu thịt, tóm lại ăn chay hay ăn máu thịt đều chỉ là để mà sống trọn tuổi trời cả, chứ sao gọi là đạo được ?

Thỏ nghiêm nét mặt nói :

Tôi xin kể rõ bác nghe. Như bác với em đây, chúng ta chỉ cần rau cỏ cũng đủ sống, hà tất phải

dùng máu thịt làm chi cho tanh tưởi cuộc đời. Thế nhưng Hùm Beo không như chúng ta, Hùm Beo phải cần máu thịt làm thức ăn nuôi sống, mà máu thịt ấy chúng lấy ở đâu ra, chính ở chúng ta đây vậy. Cuộc đời đẹp lắm, kẻ nào cũng có sự sống tự do của kẻ ấy, chúng ta không thể nào lại làm cái mối ngon cho Hùm Beo được. Phải thế chẳng, a bác?

Hương thực thà đáp:

— Thì phải rồi, ai mà không nghĩ như thế chứ.

Thỏ được thế, tiếp lời:

— Đã biết thì phải làm. Nhưng làm cách nào cho ổn được? Chúng ta tất nhiên không thể dùng sức mạnh đánh đổ Hùm Beo được. Chúng ta nhỏ cỏ thì nhỏ được cả rễ đấy, song tr^ở lại Hùm Beo lại không thể làm cho chúng tuyệt n^hội hết giống được.

Hương cất tiếng than:

— Ồi than ôi! Trái lại, Hùm Beo tàn sát chúng ta hoài!

Thỏ hăng hái giọng:

— Đừng thar thở xuống là vô ích, thậm vô ích! Căng cao gác, như bác, không lẽ chỉ để cho loài Người dùng làm thức ăn mà thôi ư? Tôi nghe, ngày xưa nước Trịnh bên Tàu có một người tiều phu đi kiếm củi trong núi, đánh chết được một con hương, đem giấu vào dưới bụi trúc, lấy lá d^{ây} kín, đợi kiếm được củi đầy gánh rồi mới đến lấy gánh về nhà; nhưng khi trở lại tìm thì không còn thấy xác hương đâu cả, mới cho là có lẽ mình đã đánh chết hương ở trong giấc mộng

vây... Đó là chuyện xưa. Ngày nay tôi gặp bác, mặt nhìn tỏ mặt, ta đương nói chuyện với nhau đây, tất nhiên bác không phải là cụ Hươu trông giấc mộng ngày xưa đấy nhỉ. Bác đã không phải là vật trong mộng, ắt cũng không có đôi con mắt mộng nhìn đời cho là mộng cả.

Hươu vội vàng cãi :

— Không, tôi chính thật đủ xương thịt.

Thỏ vẫn tiếp lời :

— Phải, ta đều là vật đủ xương đủ thịt đương sống ở trong cuộc đời đây những sự thật tàn nhẫn xấu xí này. Như vậy ta không có quyền như ai kia coi thân mình như mộng ở trong cuộc đời toàn ^{Hư} vô. Vả cứ ý tôi xét ra thì cái sự mà gã tiểu phu¹ hoang mang cho là mộng lại vẫn chỉ là sự thật mà thôi. Vì biết dân Hươu bị đánh chết vùi trong đồng là chẳng đã bị Hùm Beo trong rừng nhặn khi vắng mặt tiểu phu mới ra vồ cướp mang đi mất. Đấy, toàn những sự thật như thế cả đấy. Ngày nào còn có Hùm Beo là ngày ấy chúng ta còn khốn khổ.

Biết rõ ý Thỏ chỉ cốt thuyết cho mọi loài cùng ăn chay, Hươu ta mới lừng khừng bảo :

— Chú muốn cho tôi ăn chay thì chính tôi đây vẫn ăn chay rồi. Còn như lại muốn chúng ta góp sức khiến được Hùm Beo đều phải ăn chay cả, thật là một việc khó khăn. Ôi ! Chẳng qua chú cũng lo sợ nanh vuốt Hùm Beo, mà lo sợ một cách tinh khôn, mới bày vẽ ra một cái đạo để hồng may mà các giống thú đều quên máu thịt đi đấy chứ gì !

Thỏ nhìn Hương trừng trừng mà bảo :

— Tuy nhiên, cái đạo của tôi, mà được mọi vật đều theo thì hẳn bác cũng có dự một phần lợi ích chứ ? Vậy tại sao bác dám nghi ngờ tấm lòng thành thực của tôi ? Ngày xưa, ở bên Tàu, đời nhà Tần, Triệu Cao làm tướng cây được vua yêu nể, một hôm muốn thử xem các quan tại triều có một lòng phục tòng mình chẳng, mới sai dắt một con hương vào sân triều mà bảo với quần thần rằng đó là một con ngựa sắc vàng, quần thần sợ Triệu Cao đương lắm quyền thế, nên chẳng ai dám cãi là hương cả, đều phải khen là con ngựa đẹp... Tôi đây, Thỏ một thân toàn trắng này đây, tấm lòng lúc nào cũng trong sạch như băng tuyết, quyết không bao giờ lại như Triệu Cao bảo trái làm phải, thay hương ra ngựa. Còn như bác, ắt hẳn bác cũng vẫn là Hương, chứ không hề chịu nhận mình ra Ngựa làm gì ; vì nhận như thế thì xấu hổ, thì bác cũng chỉ là Hương của Triệu Cao, đem tấm thân vàng đúc sao đông ra theo hùa với kẻ gian-dối để lừa hiếp mọi người.

Hương vội vã cãi :

— Không, tôi đâu có phải là Ngựa, tôi chỉ là Hương, cho dù bây giờ đây có Triệu Cao mồm loa mép giải bảo tôi là Ngựa tôi cũng vẫn cứ phải cãi rằng mình chỉ là Hương với tấm lòng sáng như sao và tươi như vàng thôi, chú Thỏ nhớ sách kia hỡi !

Thỏ nở mũi nói :

— Tôi còn nhớ nhiều truyện nữa về Hương, xin kể hầu bác nghe. Vừa rồi là nói về sự sống của Hương, bây giờ xin nói đến cái chết của Hương.

Vẫn là ở ngày xưa, vẫn là ở nước Tàu, đời Hán Vũ-đế có nuôi Hươu quý trong vườn Thượng-Lâm, chẳng may một hôm có người lỡ tay đánh chết Hươu, vua muốn xử tội chết cái người đánh Hươu ấy ; một vị quan triều tên là Đông Phương-Sóc vốn có tài gặp việc gì cũng nói được trơn lau lấu, nói khiến người khác nghe phải cười mà vẫn phải chịu là đúng lẽ phải, bấy giờ muốn gỡ tội cho kẻ đánh chết Hươu kia, mới nói rằng : « Cái thằng đánh chết Hươu này quả có ba tội đáng phải chết, một tội là mày đã làm cho nhà vua vì con hươu mà giết người, hai tội là mày đã làm cho cả thiên hạ đều biết rõ cái lòng nhà vua quý báu giống hươu mà khinh rẻ giống người, ba tội là mày đã làm cho sau này nhà nước có giặc thì nhà vua sẽ bắt hươu đi đánh giặc chứ người bấy giờ không ai chịu đi đánh giặc cho nhà vua nữa ». Vì mấy câu nói lấy đùa làm thật này mà Hán Vũ-đế phải cười tha tội cho kẻ đã đánh chết Hươu. Thở này kể truyện ấy ra là có ý nhắc bác nhớ cho rằng cái đời sống Hươu mà không làm được việc gì có ích hơn cái việc chỉ ăn rồi lại làm đẹp cho cảnh núi cảnh vườn, thì đến khi Hươu nằm xuống chết đi cũng chẳng vẻ vang sung sướng gì hết, dù cái chết ấy có vì bị Người đánh Hùm vồ, hỡi bác Hươu của em ơi ! Hươu thở dài hỏi :

— Thế nhưng ngoài cái việc hiểm cho Người gần tốt' nhưng bỏ, thì tôi còn biết làm cái gì có ích hơn thế nữa ? Bố mẹ tôi không dạy tôi thêm điều gì cả, bởi vì các cụ tôi cũng không có truyền

cho nòi giống cái bí thuật ích lợi gì khác cái bí thuật ăn đủ và trốn khéo để sống lâu trăm nghìn năm cho sắc da đen dần lại như mun rồi hiến thịt làm nem hiến sừng làm cao cho Người ăn lấy tuổi thọ thật nhiều.

Thỏ cười khẩy bảo :

— Sừng và thịt của bác chỉ có tính cách ích lợi hẹp hòi, ngày nay bác còn phải làm những việc ích lợi lớn hơn thế nhiều, ích lợi cho cả muôn động vật đương bị tai họa đầy rẫy trong cuộc sống. Hãy làm được như thế đi, rồi ta có chết, mới mát ruột được.

Hương nhá vãi cọng cỏ sữa, khẽ hỏi :

— Lại việc rủ thú dữ ăn chay ?

Thỏ gật gù đáp :

— Chính vậy. Tôi rủ bác trước hết, chỉ tại bác giàu tình thiết tha đồng loại hơn nhiều giống khác.

Hương nhũn nhặn nói :

— Chủ cứ quá khen thế chứ...

Thỏ cười nịnh :

— Tôi không quá khen đâu. Tôi nói có sách, mách có chứng Ngày xưa ấy mà, ở bên Tàu, nước Lô, Mạnh Tôn-Thị đi săn ở Tây-giao, bắt được Hương con giao cho Tần Tây-Ba để lên xe đem về trước ; đi được một quãng, Tần Tây-Ba thấy Hương mẹ đuổi theo sau xe mà kêu khóc, xe càng chạy mau, Hương càng đuổi hoài, tiếng kêu càng thảm thiết ; quân lính lấy cung tên mà bắn, Hương mẹ cũng không sợ, cứ vừa tránh đỡ các mũi tên vun vút bắn ra vừa cố sức vượt lên ; trước cảnh

cảm động ấy, Tần Tay-Ba cũng phải động lòng, truyền quân lính không được bắn nữa và dừng xe thả Hươu con xuống giá, rồi lại đánh xe đi thẳng, mặc cho mẹ con Hươu gặp nhau mừng rỡ điu nhau lánh vào rừng sâu... Hươu xưa đã thế, Hươu nay tất không khác. Trước cảnh một con vật bị vật khác xâu xé lấy máu thịt, tất bác cũng phải mũi lòng sa nước mắt. Nhưng đứng khóc xương không được ích gì, phải tìm cách làm sao cho loài vật đừng ăn thịt lẫn nhau nữa, bác ạ.

Hươu ngăm nghĩ rồi nói :

— Nhưng tôi chỉ biết chạy nhanh chứ không biết cách đến gần Hùm Beo, thì âu là việc khó ở đời xin nhờ cá ở chú nhiều tài đảm đương hộ vậy.

Thỏ vẫn cố gắng bảo :

— Một cây lam cuẩng nền non, ba cây chụm lại nền hơn núi cao. Một tôi không làm nổi việc, mà cần có sức giúp đỡ của nhiều bọn khác nữa. Tôi đã may mắn được gặp bác, nên muốn rằng bác phải là bạn đồng chí thứ nhất của tôi. Thưa bác, xin mời bác nghe nốt truyện này hộ em, Ở Bắc Hải, có một giống thú vốn cũng thuộc về loài Hươu, nhưng có tên riêng là Cự hươu, tiếng nôm gọi là Cùg cùg, sức chạy khỏe hơn Hươu nhiều.

Hươu kinh ngạc nói :

— Ồ, thế mà tôi chẳng biết đấy. Không có chú nói, để sau này gặp nhau có khi đánh võ đầu rồi mới nhận họ.

Thỏ cười chi chi :

— Bác để tôi nói nốt. Cùg cùg thường chạy một thời trăm dặm đường. Lại có con thú gọi là

Khuyết, không chạy được, thường phải tựa vào
 Cùng cùng mà đi, gặp cỏ ngọt thì nhường cho
 Cùng cùng ăn, có hoạn nạn thì Cùng cùng lại công,
 Khuyết mà chạy... Tôi nghĩ rằng chúng là cũng

nên theo gương ấy để giúp đỡ lẫn nhau. Riêng bác thì nên bắt chước Cụ hu, mỗi khi ăn cỗ ngọt, nên nhớ rằng còn có nhiều bạn ăn cỗ khác đương bị Hùm Beo rình chop, vậy bác phải có hồn phách giải cứu họ, nhưng mà chạy mãi mỗi cẳng cũng nguy, sao bằng thuyết cho kỳ được các thú dữ đều kiêng máu thịt hết cả.

Hươu lắc lắc cái cổ, nói :

— Tôi chả giám gần Hùm Beo, còn dám chi đến sự nói với chúng được. Chú tài giỏi hơn, xin nhường câu việc ấy.

Thỏ rút cổ thì thầm :

— Những nghe chúng găm, tôi cũng phải tránh. Ấy tôi cứ tưởng bác cao lớn thì nhiều sức mạnh hơn tôi, nên tôi mới định rủ bác vào việc để bác đi tiên phong đấy chứ. Hoặc giả bác có mưu kế gì khác chẳng, thì bác khỏi phải đi tiên phong.

Hươu thật thà đáp :

— Tôi thật chả bao giờ có mưu kế gì cả, ngay đến mưu dở cũng không có đừng nói gì đến mưu hay, cho đến suốt đời tôi chỉ kiếm ăn lủi thủi cả ngày trong cỏ rậm um tùm, đêm tối thì lánh ăn. Bây giờ mà tôi nhớn nhor thế này là cũng nhờ ở Rím kia đương chắn đường Hùm già đấy, chú Thỏ ạ.

Thỏ vội vã hỏi :

— Thế nào ? Rím chắn đường Hùm à ?

Hươu đáp :

— Phải. Hùm nhác thấy Rím, sợ Rím nhảy vào tai thì nguy, nên phải im hơi bất tiếng lảng tránh về hang rồi. Thế là phúc cho chúng mình đấy.

Thỏ vội reo lên.

— À phải, phải. Số là mình Rim đây những mũi lông sắc nhọn mà lại. Hùm sợ là phải lắm. Vậy mà tôi quên khuấy đi mất, giờ mới nhớ ra. Tôi cần đi tìm Rim ngay mới được. Rim đã nhảy vào tai Hùm thì nói gì mà Hùm chẳng phải nghe. Hùm đã nghe Rim thì rồi bất cứ thú dữ nào cũng phải nghe theo Rim cả. Rim chính là tên bạn ích lợi của chúng ta.

Hương bước chân đi mà bảo :

— Nếu vậy, tôi xin dẫn đường cho chú tôi gặp Rim nhé. Sau khi chú gặp Rim rồi, công việc ra sao cứ bàn với hân ta, còn tôi thì tôi phải tạm lìa chú mà đi kiếm ăn cái đã, đói bụng lắm rồi, khi khác ta sẽ lại gặp nhau.

Vì nghĩ không cần dùng Hương làm gì nữa, Thỏ nói :

— Được, bác muốn bỏ đi đâu thì đi, miễn là tôi đã gặp được Rim. Tôi đã có bạn Rim tài giỏi lạ lùng rồi, thì còn cần gì đến bác đi đôi với tôi làm gì cho thêm xương cẳng. Nào, chúng ta hãy lên đường.

Trên sườn non, đôi bóng vàng trắng rảo chân nuốt hết những đợt nắng hoe hoe in trên đá biếc. Lá rụng đưa gót đôi bạn với những tiếng chúc mừng như ý. Bỗng Hương hếch mõm trở cho Thỏ nhòm xuống bên gốc một bụi cây sát mặt đất mà bảo :

— Kia rồi, Rim ta ở kia kia. Chú xuống ngay đi. Thôi, chào chú nhé.

Dứt lời, Hương tềch thẳng.

Một mình Thỏ lần xuống mặt đất,

Rím đương giúi đất tìm sâu bọ hoặc một vài củ cây, bỗng nghe mặt cỏ truyền lại tiếng động gây ra bởi một con vật nào đương chạy tới.

Những lông đã cụp giẹp xuống lại tức khắc dựng lên tua tủa. Một chú Chuột núi đen sì hùng húc chạy lướt qua phía sau Rím, và chui rúc vào hốc đá liền đấy, chuồn thẳng. Rím khinh khất cười thăm một mình, lại từ từ cụp giẹp hết thấy mũi lông xuống im lặng giúi đất như cũ.

Bởi vì Rím và Chuột không có gì lợi cho nhau cũng không có gì hại cho nhau. Nhưng thường Chuột vẫn sợ lông của Rím.

Tiếng chân Chuột vừa bật, chưa được bao lâu, lại có luôn mấy tiếng quả rụng và cành khô rớt xuống. Rím nhường như đã chán nghe mọi tiếng động, không giương lông lên đề tự vệ nữa.

Nhưng Thỏ vừa mới đến.

Mặt cỏ lướt mau một làn gió ngang tạt mạnh.

Nghe thấu thừ tiếng chạy nhanh vùn vút, Rím giật mình. Tuy không phải thừ gió lốc cuốn cuộn xoay do Trần gió lao mình tới, song Rím cũng cần dò kỹ thừ tiếng đến bằng chiều sản sản thấp ấy, để biết chắc là thú vật gì.

Trong khi Rím còn đoán tiếng, thì hình Thỏ đã lộ. Bởi vì Thỏ có tiếng chạy nhanh. Gã tuy theo đạo từ bi, song không biết dè dặt khoan thai như những vị sư vừa làn tràng hạt vừa đi khuyên giáo. Gã chỉ là một cái bè từ được gió nồm thổi mạnh vậy. Gã đến nhắm trúng nơi Rím đương vội vàng thủ hiềm.

Toàn thân chom chồm những lông nhím thu hình rút đầu lại, mới trông khác một cây gai.

Nhưng nhìn kỹ vẫn ra là Rím.

Cho nên Thỏ tiến gần. Và sợ Rím thấy mà chuồn lui mất chẳng, Thỏ ta mới vội chào ngay :

— Xin chào anh bạn. Lâu nay tôi mới dịp gặp nhau.

Rím lé mắt ngắm Thỏ, khẽ hỏi :

— Anh là ai nhỉ ?

Thỏ cười tươi như mặt giăng, thu mình tròn xoe lại, và đáp :

— Thưa, tôi là Thỏ, anh bạn đã quên bằng mất rồi sao ? Tôi là Thỏ trắng, một đời thanh sạch chỉ ăn toàn cỏ xanh lá xanh.

Rím lại hỏi :

— Vậy anh đến chơi tôi để làm gì ?

Thỏ đáp :

— Trước là thăm anh bạn, sau là bàn cùng anh bạn một việc có quan hệ đến đời sống yên vui của muôn loài.

Rím nhech mồm kêu :

— Ồi chao ! Việc thế nào mà to tát đến nhường vậy ? Nay, tôi bảo cho anh biết trước nhé. Anh chớ có nên manh tâm nói dối đánh lừa tôi, anh nói chuyện gì phải nói cho đúng sự thật, nếu sai ngoa, những mũi tên thép của tôi này quyết không nê gì cái mình trắng mũm trắng mĩm của anh đâu.

Thỏ ung dung lên tiếng :

— Được a, được a. Tôi hầu chuyện anh bạn,
xin không dám có diễn gì sơ suất.

Vừa lúc ấy, chân Rím vô tình bới lên được một con Giun nhỏ, Giun ta quẩn quại toan lủi. Nhưng mồm Rím đâu có chịu buông tha. Rím xơi luôn một cái đánh tép, thật ngon lành. Thịt Giun nát ròn trong miệng Rím.

Thỏ rùng mình nhắm mắt.

Một lát, bỗng nghe Rím hỏi :

— Anh làm sao thế? Nhện trên cây nó đái vào mắt anh hay sao mà anh nhắm nghiền mắt lại? Hay anh đau mắt? Này, xa Cay hương chữa chứng đau mắt rất mau lành, anh nên đi kiếm lấy một ít. Tim lão lang Cay ở lũy tre mà hỏi mua.

Thỏ mở bừng mắt ra, cất giọng thảm hại rằng :

— Không, không, anh bạn tôi ơi! Tôi không bị Nhện đái, cũng không đến nỗi phải đi kiếm xa Cay hương. Tôi nhắm mắt là bởi chúng không nỡ trông thấy cái cảnh giống vật lại xơi thịt giống vật như anh bạn vừa mới làm đó.

Rím cười khì khì, nói :

— Tại anh chỉ quen ăn rau cỏ nên anh thấy tôi ăn thịt thì anh kinh sợ đấy chứ gì? Nhưng tôi không ăn thịt anh đâu.

Thỏ lắc đầu bảo :

— Tôi không sợ anh ăn thịt tôi, song tôi muốn khuyên anh đừng nên ăn thịt như thế nữa. dù chỉ là thịt của một con Giun bé nhỏ. Tôi nghe anh thường hay ra đồng khoai gặm nhấm những củ khoai. Vậy anh cứ xơi các thứ rau củ cũng đủ no rồi, hà tất phải ăn mặn?

Rím lừng khừng đáp :

— Cũng có lúc tôi ăn rau củ, nhưng cũng có lúc tôi thích ăn sâu bọ. Anh lại cấm tôi à? Này, tôi bảo thật cho biết nhé. Tôi còn thích ăn cả óc chết nữa kia, anh đã khiếp chưa? Anh khiếp thì anh nhắm mắt lại, rồi chết đi để cho tôi ăn óc, Thỏ rú lên và nói:

— Tôi van anh, tôi van anh! Nhẽ ra thì khi anh nói láo thế này, là lập tức tôi bỏ chạy liền, không thèm nghe nữa. Nhưng xét ra anh cũng vẫn tử tế với tôi, nên tôi còn muốn nói chuyện với anh lâu hơn. Chứ giờ mặt ra, thì, xin lỗi anh, tôi có thể vác ngay một hòn đá đập cho anh một cái vào đầu lá anh đủ nát óc ra mà chết.

Rím phồng lưng lên, hét:

— Anh chưa đập được tôi, ắt hẳn tôi đã đủ thì giờ mà bắn những mũi tên thép vào da thịt non mềm của anh, biết chưa?

Thỏ vội cười cầu hòa rằng:

— Nói đùa thế chứ, anh em chúng mình với nhau, bao giờ cũng vẫn tử tế với nhau.

Rím lắc đầu bảo:

— Anh là góm lắm kia! Giống Thỏ khôn ngoan đã có tiếng, bao giờ cũng ở những ba hang để đánh lừa những kẻ dòm dỏ, nên ăn nói cũng có khác, cũng có đến ba thứ giọng.

Thỏ cãi:

— Tôi chỉ có một thứ giọng mà thôi, để chỉ nói có mỗi một việc rất hợp với lẽ phải trong cuộc sống chung, ấy là mong cầu cho mọi loài cùng đều kiêng ăn mán thịt.

Rím cười bảo:

— Nhưng sự ăn rau cỏ xương chưa chắc đã là việc hợp với lẽ phải trong cuộc sống chung.

Thỏ lại cãi :

— Nhưng tôi quả quyết bảo là hợp với lẽ phải, còn như những kẻ ăn máu thịt đều là trái đạo sống cả.

Rím phát khùng nói :

— Thì mặc anh. Tôi vẫn có lý của tôi.

Thỏ thất vọng, nghĩ thầm : « Nếu mình cứ cãi vã với y mãi về việc ăn chay ăn mặn, không ai chịu thua ai cả, bởi vì y bướng lắm, thì mình chỉ tốn hơi sức mà vô ích quá ; chi bằng ta cứ lợi dụng y làm cái việc bắt hiếp Hùm trước đã, khi Hùm đã chưa máu thịt tất nhiên mọi thú dữ đều theo mà ăn chay tất cả, Rím còn tham ăn mặn được mãi hay sao ! »

Nghĩ rồi, Thỏ bèn nói :

— Vâng, thì anh bạn muốn xoi óc người chết hoặc ăn con sâu con bọ, tôi đây không dám can. Duy cái nạn Hùm Beo ở rừng núi càng ngày càng tệ hại, chúng giết chóc tất cả mọi loài, chỉ kiêng sợ có một mình anh, cái nạn ghê gớm ấy thì chúng ta có bổn phận phải vì muôn loài mà giải trừ đi.

Rím gật gù bảo :

— Vậy anh cứ việc làm cách giải trừ những nạn Hùm Beo, còn tôi ăn sâu bọ cứ mặc kệ tôi. Tôi không xoi thịt anh là đủ.

Thỏ lên giọng bi khái nói :

— Tôi nghe, ngày xưa, cứ mỗi lần có một ông vua bạo ngược, là lại có một tráng sĩ vì trăm họ khảng khái đứng dậy đi làm cái việc bắt chệt hoặc

ngâm giết ông vua bạo ngược kia. Ngày nay, trong thế giới loài vật chúng ta, Hùm Beo tàn ác quá đỗi, mà không có lấy một kẻ mạnh giỏi nào dám vì muôn loài đến làm cái việc bắt chet như những người tráng sĩ xưa. Thỏ tôi đây, thân hèn tài mọn nhưng cũng không quản gian nguy, quyết đi khắp bốn phương để cầu tìm hào kiệt. May mà được gặp anh bạn. Cứ mắt tôi xem, thì anh bạn quả thật là đáng để cho Hùm già phải sợ.

Rim cười rung hết thấy những mũi lông, sung sướng mà rằng:

— Ấy tớ chỉ khoái nhất ở chỗ ấy mà thôi. Chưa sơn lâm cũng phải sợ tớ. Xin anh liệu hồn, đừng có nói láo!

Thỏ nịnh nói:

— Dạ, ai mà dám láo với ngài. Chỉ xin ngài thương lấy chúng tôi, làm ơn chốc lát, đến nhẩy vào tai Hùm già để bắt chet Hùm già phải cam kết thề rằng từ giây trở đi không dám ăn máu thịt của mọi vật khác nữa...

Thỏ mới nói tới đó bỗng nghe trên không có tiếng chim vỗ cánh.

Tức thì Rim giật mình ngẩng phắt trông lên, rồi kêu to mấy tiếng:

Vì anh, tôi chết mất thôi!

Từ trời xanh đáp xuống, Một con chim Khách xòe đôi cánh rộng chúc cặp mỏ cong.

Thỏ bỗng thoáng hiểu ngay cái thế nguy cấp của Rim trong giây phút đó. Bởi rằng tuy Rim có tính lạ làm sợ hãi được Hùm, nhưng lại mắc cả

tính là thứ hai nữa là hề trông thấy chim Khách thì bao nhiêu gan dạ biến dần mất sạch, các mũi lông sắc nhọn đều cụp rùn xuống, chân không thể chạy, mà cũng dờ ra rồi ngửa bụng sẵn sàng để cho chim Khách mổ.

Thường ngày, thấy bóng chim thù trên cao, Rím đã vội giũ cổ mà lặn trốn.

Lần này, bởi mãi nói truyện dằng dai với Thỏ, Rím không để ý phòng ngừa tai nạn bất ngờ, cho nên khi chim Khách ngó thấy Rím mà đáp thẳng xuống thì Rím không còn tránh sao cho thoát được nữa.

Thỏ khôn vặt, cầm đầu chạy miết ra xa một quãng, rồi mới quay nhìn cảnh góm ghê xem rằng sự góm ghê có xảy ra thực hay chẳng.

Bấy giờ Rím chỉ còn chờ sự chết. Đối với Rím, không có cái hình thù gì kinh hãi, đen tối, bi thảm hơn là cái hình thù chim Khách. Chim Khách giống một lưỡi dao sắc bén mà Rím thì là một kẻ tử thù đã dẫn lên tới đoạn đầu dài. Chân căng Rím như bị xiềng xích thật chặt bởi gông khóa vô hình. Rím đứng dờ ra đó, và không muốn cũng cứ tự dưng ngửa bụng đón chờ...

Chim Khách xuống vùn vụt, cánh đập thành gió, lạnh buốt đến Rím.

Rím bỗng rú lên một tiếng.

Xa xa, Thỏ nhắm nghiền đôi mắt:

Chim Khách mổ thủng bụng Rím, lòi lên một cổ ruột lòng thông, máu me nhễ nhại.

Rím lá xuống, gục ngọe đầu mà thở cái hơi cuối cùng.

Chim Khách thong thả ăn cỗ lòng tươi đỏ hồng.

Thở hơi hé mắt từ từ rồi mới nhòm xem Rím đã chết hay chưa. Biết cái việc mổ bụng đã làm xong rất chóng vánh rồi, Thở mới dám mở bưng cả hai con mắt to ra, và kêu rên rĩ lên:

— Ôi bác Khách ơi, sao bác tàn ác đến như kia.

Chim Khách vừa nhai vừa cười t éc t éc mà nói lúng búng rằng:

— Ta đói tại ta phải ăn, còn cái chết của Rím là bởi cuộc sống núi rừng phải xảy ra như thế.

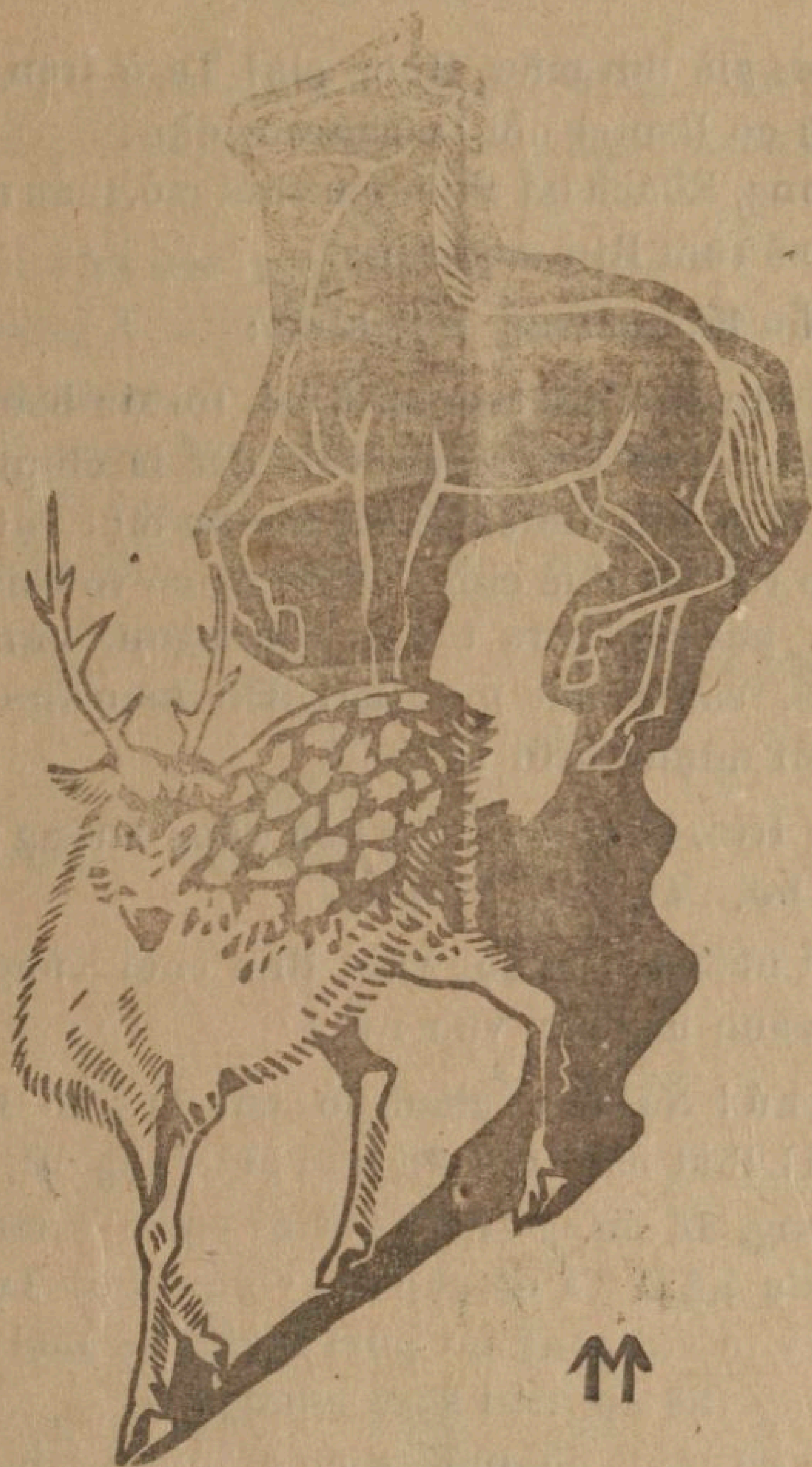
Thở dậm chân, bực tức trách mình « Chỉ tại ta không có tài để cứu rím thoát. Ôi, một Rím chết đi, biết bao nhiêu vật khác còn phải khổ, vì không có ai trắng sĩ đến chết bắt Hùm già phải ký đạo luật ngăn cấm việc sát sinh! Mà cũng tại ta chậm miệng, chứ nếu ta nhanh hơn một chút, thuyết được cho chim Khách tỉnh ngộ thì có lẽ y cũng chẳng mổ bụng Rím nọ làm gì. »

Mấy lời than ấy lọt đến tai chim Khách. Nhưng Khách không hề cảm động. Khách ngừng ăn, hướng về Thở nói:

— Tỉnh ngộ? Ta có làm điều gì sai lầm đến phải tỉnh ngộ? Đời con Tu-nú chiếm cứ tổ sẵn của ta, thì ta còn phải ăn lòng của Rím. Đó là cuộc sống ở núi rừng.

Thở lăm bầm nói:

— Sách có chữ « Cưu cưu thược sào » nghĩa là chim Tu hú giành cái tổ sẵn của chim Khách mà ở. Ta vốn là loài lười biếng, không bao giờ chịu

làm tổ lấy ở, hay đi giành tổ sẵn của kẻ khác, đã
đành là một thói xấu, nhưng thói xấu ấy có liên
can gì đến cái tính hay mổ ruột Rím của bác đầu?
Bác há chẳng biết rằng để cho Rím sống thì Hùm
già còn có vật đáng sợ, còn bót giết tróc đi, chứ
Rím chết rồi thì Hùm già còn kiêng nê gì ai nữa.

Khách lắc đầu bảo :

— Hùm già thì mặc Hùm già! Ta ở trên cây, Hùm già có làm gì nổi ta bao giờ đâu.

Nói xong, Khách lại cầm đầu chúi mỏ, thản nhiên xơi nốt cổ ruột Rím còn thừa.

Thỏ vẫn lải nhải như đọc kinh :

— Tôi xin bác hồi tâm nghĩ lại, tôi xin bác nghĩ lại cho muôn vật được yên vui. Bác là chim, sao không noi gương Chiền-chiến kia ăn một hạt thóc đã đủ no rồi? Bác là chim, thì rừng có vô vàn những trái cây, hạt cây, vừa thơm vừa ngon, vừa mát vừa lành, cần gì bác phải xơi đến máu thịt cho tanh tưởi miệng lưỡi ra?

Ngang trời, bỗng có tiếng kêu vắng xuống :

— Tu hú... Tu hú... Tu hú...

Khách nuốt vội miếng ruột Rím cuối cùng, rồi vừa vỗ cánh bay lên, vừa nói :

— Tu hú ! Nó đến giành tổ cửa ta hẳn thôi ? Chao ôi ! Biết bao giờ nó mới hết vụng về, thôi lười biếng, để đừng làm cái việc cướp không tổ của ta kia nữa ? Ta đã gặp mày đây, hỡi Tu hú ! Phen này ta với mày tất phải một mất, một còn, chứ không thể đợi trời sống chung !

Không có cánh để đuổi theo chim Khách, Thỏ bực tức đứng ý ra đó, nhưng vẫn cố gọi với thêm rằng :

— Hỡi bác Khách ơi ! Bác hãy đem cái tiếng tốt của bác đi báo diễm vui mừng cho những ai đương cha ngông con, vợ chồng đã đổ hai con mắt. Bác hãy chỉ đi mà làm cái việc đẹp để

Ấy, chứ tranh cướp nhau một sống một chết với
Tu hú để làm gì? Rừng xanh đã ghê máu đỏ nhiều
rồi...

Thỏ vừa kêu gọi vừa chạy theo lối chim bay.
Nhưng Khách không hề đáp, chỉ theo riết bóng
Tu hú xa xa...

Núi rừng âm u vẫn giữ nguyên cái điệu lạnh
lùng dữ dội, và trên cao vẫn bàng bạc làn hơi
lam che phủ biết bao nhiêu điều bí mật...

THÂM - TÂM

Số 189 ra ngày 13-9-45

RA MỘT TRUYỆN RẤT HAY

NGU'Ồ'I MU'Ồ'NG

của NAM - CAO

TKUYỀN BẢ HỌP BẠN

Từ nay, mỗi tuần, Truyền Bả dành riêng hai trang, một cho bạn trai, một cho bạn gái, chọn đăng hai bài hay nhất của các bạn xa gần gửi đến. Vậy các bạn không còn phải phân nản tài viết không có chỗ ứng dụng nữa. Bài gửi đăng: Thơ, văn xuôi, bài hát loại gì cũng được, nhưng cần ngắn mà hay và xin gửi thẳng về tòa báo cho tiện việc xem xét.

TRUYỀN BẢ HỌP BẠN (bạn gái)

EM HỨA

« Ăn chơi từ bé quen thân,
Lớn rồi, con phải tập dần làm ăn
Con gái, chớ sợ nhọc nhằn,
Cố sao được tiếng chuyên cần mới ngoan.
Đẻ mắng em cũng chẳng oan,
Thực vậy, em có chịu làm gì đâu !
Việc khó là em rức đầu,
Thấy ai cũng năm ấy cầu cứu luôn.
Vụng tay, nhưng khéo cái mồm,
Bà em vẫn bảo em « khôn » nhất nhà.
Tục ngữ nói đúng chả ngoa,
Cháu hư là tại vì bà chiều yêu.
Nói lắm lại xấu hổ nhiều.
Em hứa xin nhớ những điều đề khuyên.
Chả cần làm dáng làm duyên,
Làm việc chăm chỉ, tự nhiên đẹp rồi.
Câu chuyện chỉ có thế thôi !
Em xin các chị đừng cười, cảm ơn.

LÊ THỊ-HÀ

MANH LIÊN

TRUYỀN BÁ HỌP BẠN (bạn giai)

Yếu phải nên tập thể-thao,
Vậy những bác nào muốn khỏe ra đây !
Nhất là cái bác « Mộc gầy »,
Vai so, ngực lép, chân tay lẻo-khoèo,
Da thịt cứ nhẽo nhèo nhèo,
Khánh ăn như mèo, béo tốt làm sao !
Người thấp, nhưng mãnh, hóa cao,
Liệu kéo gió thổi đánh ào, mất lăm !
Vậy phải cố tập cho chăm,
Ngày ngày chuyển cần, quyết hẳn khác xưa.
« Búi phệ » nom buồn cười chưa !
Giả sả đem bán, đựng vừa một nong.
Chân đi thì má cũng rung,
Béo, gầy đều cùng một tạt như nhau.
Có phải béo là khỏe đâu !
« Búi phệ » chớ vội « lên râu » khinh người
Các bác đến là chúa lười !
Dù có bị cười, bị chế, chẳng oan !
Thân mình, mình phải lo toan,
Sức khỏe còn quý hơn vàng nữa kia
Tầy những anh yếu ra rìa,
Kẹo dây, tụi khỏe ta chia nhau này !
Đứng xem chúng ta nhầy dầy,
Xem rồi từ rầy phải tập thể-thao.

NGUYỄN QUANG-PHÔNG

-
- Ung hộ chính quyền Nhân Dân Cách Mạng ;
 - Mau mau gia nhập đội quân giải phóng Việt-Nam ;
 - Chống mọi cuộc xâm lăng ;
 - Việt-Nam độc lập hoàn toàn ;

LAM GÌ ĐƯỢC NHAU

Một con rắn, đang đói bụng, trông thấy một con nhái. Rình lúc con nhái vô ý, rắn ta chớp luôn được hai chân sau của nhái. Rành là nhái hết đời! Nhưng không, nhái vẫn có « nội công ». Nó lấy sức, phình bụng to tròn lên. Rắn cố nuốt. Nhái cố phình. Miệng rắn bé, nuốt thế quái nào được? Thế là một bên cứ lẩn công, một bên cứ cố thủ.

Rắn vớ được mồi ngon, đời nào chịu nhả. Nhái có thể cầm cự được, tội gì chịu chết.

Rồi rắn mệt và nản, bởi nhái gan quá! Nhái thấy miệng rắn ngậm lỏng dần, càng phẩn khởi, cố nữa. Một lúc lâu, xem chừng sức tự vệ của nhái vẫn không chuyển, rắn bắt đầu dẽ dĩ phải nhả.

Có thể chứ! Giằng giai

Rao hàng.

Ai mua bánh nào!
Một hào hai chiếc.
Ngon tuyệt là ngon.
Thơm ròn sạch sẽ.
Giá rẻ đặc biệt!
Tính thiệt ít lãi.
Ăn mãi không chán!
Rao bán khắp nơi.
Bánh tôi lòng tiếng
Mười chuyển một ngày!
Hết ngay rất chạy.
Thực vậy chẳng ngoa.
Gần xa làm chứng.
Nói đúng như lời.
Thử soi một chiếc.

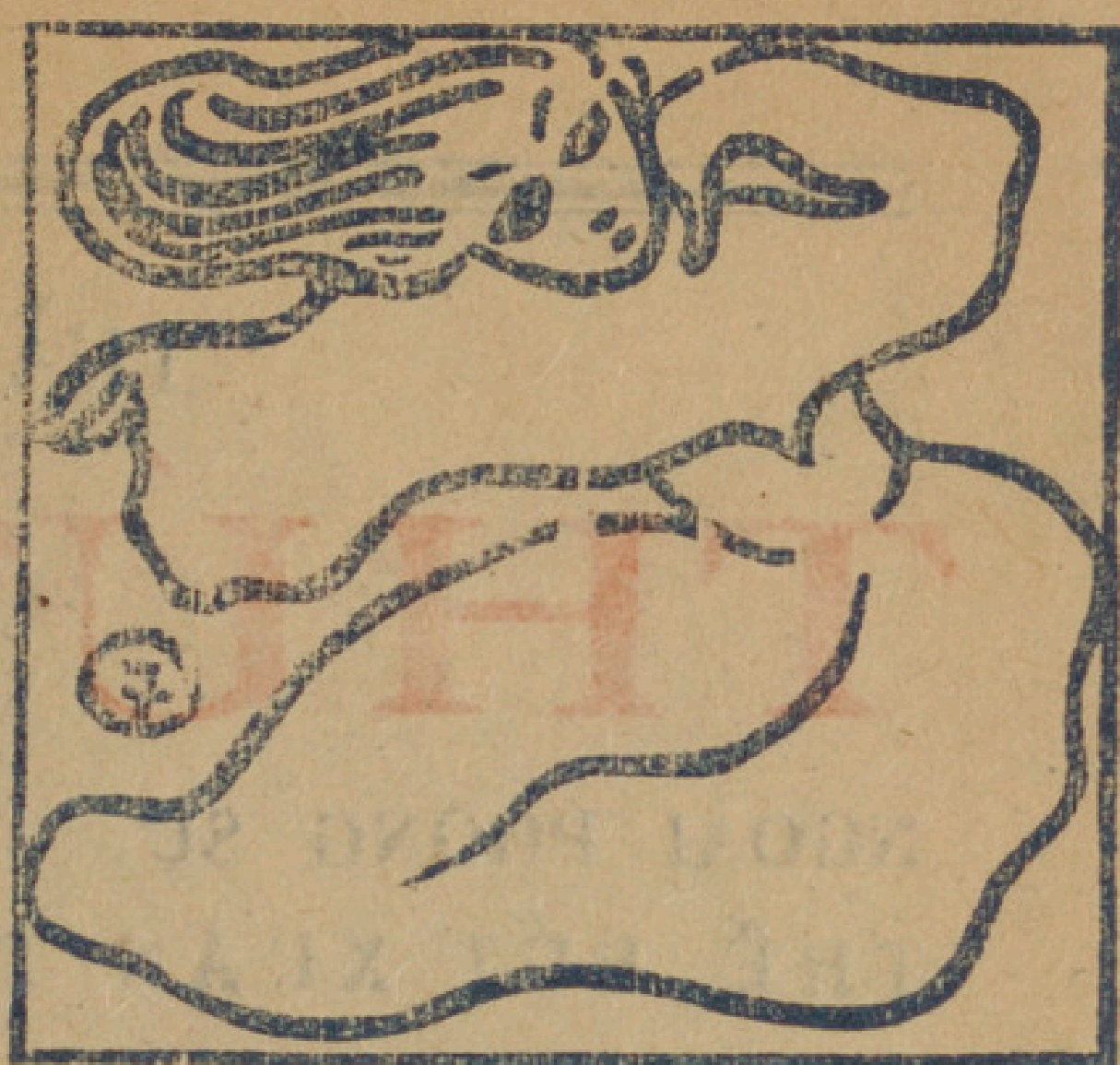
mãi vô ích! Hàm rắn đã
mỏi rồi ra. Hai chân nhái
cũng đau lắm nhé! Nhưng
nhái hơn rắn cái gan.
Được tự do rồi, nhái khoan
khoái nhảy đi. Rắn nhìn
theo, bẽ bàng.

Đấy, cứ bảo kẻ yếu dẽ
nuốt mãi.

NG. QUANG-PHÔNG

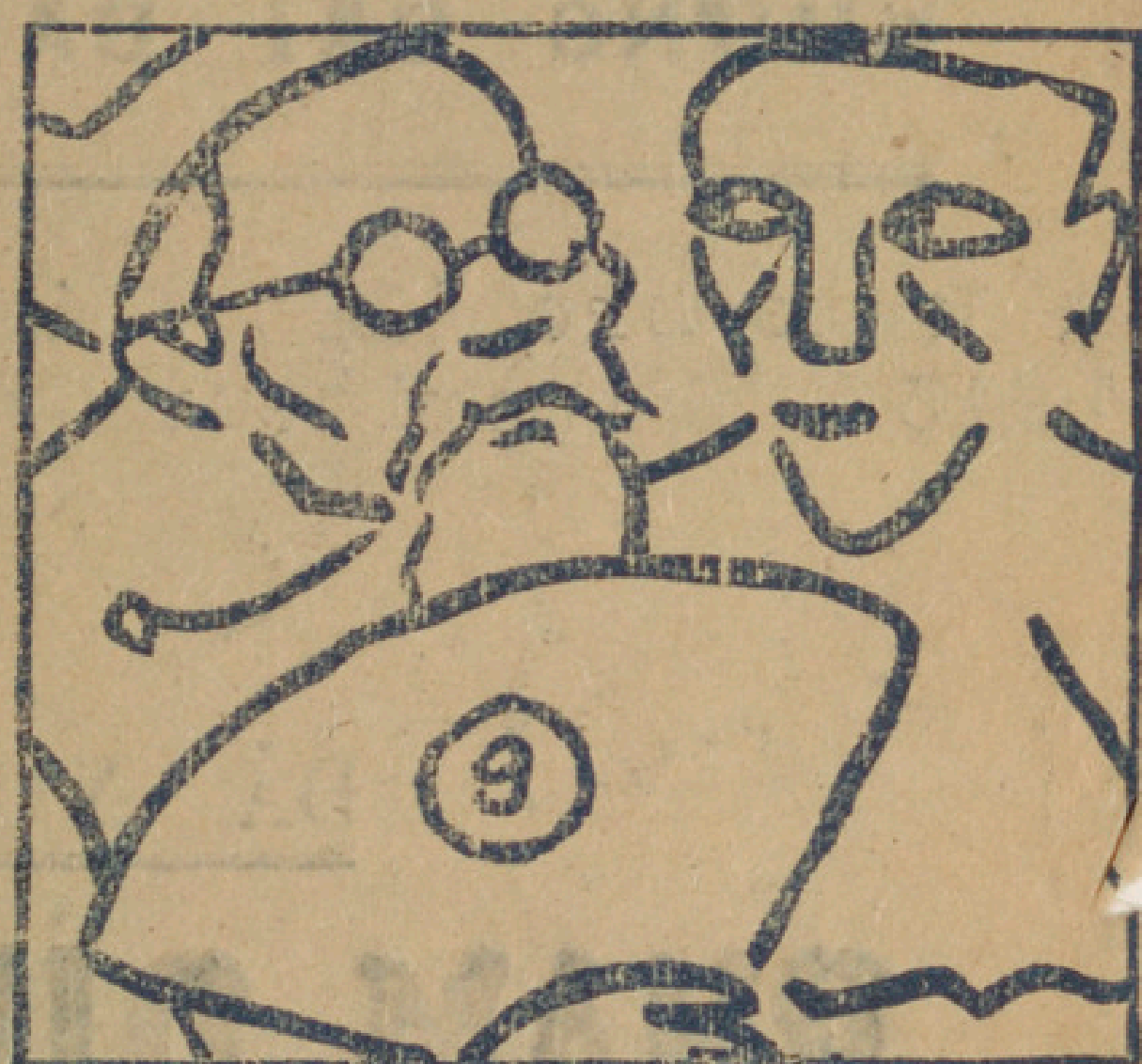
Hôm nay, thầy trò ta vào xem hát, ai tri.

Cô đào nhất. hát rất hay, múa rất dẻo, được khán-giả hoan-ngheh nhiệt-liệt.

Thực đáng tiếc ! Cô ta lại bị mù !

— Nếu cụ không say thì quyết cụ lặn thẩn, Mù còn múa hát sao được ?

Hừm ! Lão già định phao tin nhằm để bôi nhọ cô đào yêu quý của chúng ta.

— Muốn sống, muốn tốt, ra ngay ! Đừng để chúng ta phải ra tay

TUẦN BÁO

THỨ BẢY

NGOÀI PHÒNG SỰ, TRUYỆN DÀI, THƠ THỜI
THỂ, BÚT XUÂN THU, VĂN TỰ NGỤC

KỶ NÀO CÙNG CỜ
NHỮNG BÀI BÀN VỀ THỜI CUỘC

Septembre 1945 . Dépôt légal 3e Trimestre
1945 N° 52 imprimeur N° 52 éditeur . Le Gérant :

P. de Jéant
Maithu He

ĐÃ XUẤT - BẢN

PHẠM DINH-TRONG

(DANH - NHÂN TRUYỀN KÝ)

Phạm Đình - Trọng là một vị nho
trưởng anh hùng thanh danh lừng lẫy
ở hồi cuối Lê, có công đánh dẹp
được quận Hảo, một tướng giặc kiệt
hiệt có tiếng là Hạng Vũ nước Nam.

Tân-Dân xuất-bản trong Phổ-Thông
Chuyên San. Mỗi tập giá bán: 2 đồng

Buộc phép báo cáo lập trước luật 13-12-44

Nhà in Tân-Dân Thụy-Khê - Quản-lý: DINH-TRUNG-CẦU